

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. tammikuuta 2018
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2016/0106 (COD)

14092/1/17
REV 1 ADD 1 REV 2

CODEC 1762
FRONT 460
VISA 419
COMIX 745

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajanylitystietojärjestelmän (EES) perustamisesta jäsenvaltioiden ulkorajat ylittävien kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, maastalähtöä ja pääsyn epäämistä koskevien tietojen rekisteröimiseksi ja edellytysten määrittämisestä pääsulle EES:n tietoihin lainvalvontatarkoituksissa sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ja asetusten (EY) N:o 767/2008 ja (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely) – Säädöksen hyväksyminen = Lausumat

Neuvoston ja komission lausuma

Neuvosto ja komissio korostavat, että henkilöllisyyspetosten torjumista, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden tarkkaa tunnistamista ja hakijoiden ilmoitusten todentamista varten on tärkeää, että turvapaikkaviranomaisilla on suora pääsy EES:ään tallennettuihin kolmansien maiden kansalaisia koskeviin tietoihin silloin, kun kyseiset viranomaiset tutkivat kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia ja päättävät tällaisten hakemusten tutkimisesta vastuussa olevasta jäsenvaltiosta.

Tästä syystä molemmat toimeilimet ovat sitä mieltä, että asiaankuuluviin turvapaikkapaketin välineisiin ja mahdolliseen muuhun lainsäädäntöön – erityisesti neuvoston elimissä parhaillaan käsiteltävänä olevaan asetusehdotukseen, joka koskee turvapaikkamenettelyä ja Dublin-asetusta – taikka yhteentoimivuutta koskevaan tulevaan lainsäädäntöaloitteeseen, olisi sisällytettävä säännös, jolla varmistetaan turvapaikkaviranomaisten suora pääsy EES:ään. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon Schengen-järjestelmään ja Dublin-järjestelmään assosioituneiden valtioiden erityistilanne.

Komission lausuma

Rajanylitystietojärjestelmän perustamisesta annettu asetus on johdonmukainen asetuksessa (EY) N:o 693/2003¹ säädetyin nykymuotoisen Kaliningradin kauttakulkujärjestelyn kanssa.

Komissio varmistaa näiden säädösten välisen lainsäädännöllisen johdonmukaisuuden, mikäli Kaliningradin kauttakulkujärjestelyä muutetaan tulevaisuudessa.

Itävallan lausuma

Itävalta arvostaa puheenjohtajavaltio Viron määrätietoista ponnistelua laajan yhteisymmärryksen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden kesken tästä tärkeästä kysymyksestä.

Lainvalvontaviranomaisilla ei kuitenkaan edelleenkään ole riittävää pääsyä tietoihin lakia rikkoneiden kolmansien maiden kansalaisten tai muidenkaan ihmisryhmien tunnistamista varten. Ongelmaan toivotaan löytyvän ratkaisu yhteentoimivuuden toteutuessa.

Jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten välisen yhteistyön toimivuuden kannalta olisi myös ollut suotavaa, että niillä olisi pääsy rajanylitystietojärjestelmään. On hyvin tärkeää käyttää tehokkaasti rajanylitystietojärjestelmän kaltaisia järjestelmiä, joiden kehittelyyn on käytetty runsaasti aikaa sekä merkittäviä taloudellisia ja henkilöresursseja. Turvapaikkaviranomaisten pääsy rajanylitystietojärjestelmään kolmansien maiden kansalaisten tarkkaa tunnistamista sekä prosessien nopeuttamista ja palauttamisten toteuttamista varten olisi ollut merkittävä osa rajanylitystietojärjestelmän lisäarvoa.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 693/2003, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2003, erityisen kauttakulkua helpottavan asiakirjan (FTD) ja rautateitse tapahtuvaa kauttakulkua helpottavan asiakirjan (FRTD) käyttöön ottamisesta sekä yhteisen konsuliohjeiston ja yhteisen käsikirjan muuttamisesta (EUVL L 99, 17.4.2003, s. 8).

Belgian lausuma

Belgia on aina kannattanut yleistä tavoitetta jatkaa työtä EU:n yhdenmukaisen rajaturvallisuuden strategian kehittämiseksi muun muassa hyödyntämällä paremmin modernia teknologiaa rajavalvonnan parantamiseksi. Rajanylitystietojärjestelmän perustaminen lisää osaltaan rajavalvonnan tehokkuutta helpottamalla matkustajien enemmistön rajanylityksiä samalla kun rajaturvallisuus parantuu.

Näin ollen olemme tyytyväisiä yhteisymmärrykseen ehdotuksesta asetukseksi rajanylitystietojärjestelmän (EES) perustamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajat ylittävien kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, maastalähtöä ja pääsyn epäämistä koskevien tietojen rekisteröimiseksi ja edellytysten määrittämisestä pääsulle EES:n tietoihin lainvalvontatarkoituksissa sekä asetuksen (EY) N:o 767/2008 ja asetuksen (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta.

Rajanylitystietojärjestelmään sisältyy myös keskitetty automaattinen laskentajärjestelmä, joka ilmoittaa sallitun oleskelun enimmäiskeston niiden jäsenvaltioiden alueella, jotka käyttävät EES:ää. Tämä muuttaa merkittävästi sitä tapaa, jolla sallitun oleskelun kesto on tähän asti laskettu. Schengenin säännösten nykyiset määräykset, jotka ovat sallitun oleskelun keston laskennan kannalta merkityksellisiä, antavat erilaisen käsityksen siitä, miten sallitun oleskelun kesto tulisi laskea.

Jotta sallitun oleskelun keston laskennassa sovellettaisiin yhdenmukaista toimintatapaa, Belgia pyytää Euroopan komissiota tarkastelemaan kaikkia asiaa koskevia Schengenin säännösten määräyksiä ja tarvittaessa ehdottamaan muutoksia. Siten voidaan varmistaa johdonmukainen ja selkeä oikeudellinen kehys silloin, kun rajanylitystietojärjestelmä otetaan käyttöön.

Slovenian lausuma

Slovenian tasavalta kannattaa täysin pyrkimyksiä vahvistaa EU:n ulkorajojen valvontaa, myös rajanylitystietojärjestelmän perustamista, mikä on Eurooppa-neuvoston vaatimusten ja useissa EU:n strategisissa asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukaista.

Järjestelmä tavoite, joka on parantaa sen valvomista, jotka ovat jäsenvaltioiden alueella, hyväksyttiin jo vuonna 2008 Slovenian puheenjohtajakaudella, kun jäsenvaltioiden ministerit ehdottivat komissiolle ensimmäistä kertaa, että laadittaisiin ehdotus tällaiseksi järjestelmäksi.

Siksi pidämme valitettavana, että asetusehdotuksessa ei seurata tätä tavoitetta täysin, koska siinä järjestelmän käyttö rajataan Schengen-alueeseen, mikä jälleen kerran tekee eron EU:n ulkorajojen ja sisärajojen välille, joiden osalta ei vielä ole tehty päätöksiä rajatarkastusten poistamisesta. Tämä ero ei ole pelkästään oikeudellinen vaan sillä on myös käytännön vaikutuksia, koska järjestelmä tulee vaikuttamaan kohtuuttomasti liikennevirtoihin niillä maarajojen rajanylityspaikoilla, joilla tarkastuksia tehdään, ja siten myös joillakin EU:n jäsenvaltioiden välisillä rajoilla.

Haluamme huomauttaa, että rajanylityspaikkojen infrastruktuuri Schengen-alueen maaulkorajalla Slovenian tasavallassa mukautettiin niihin velvoitteisiin, jotka olivat voimassa maan liittyessä Schengen-alueeseen. Koska liikenne tällä rajalla kasvaa jatkuvasti ja koska kaikkien matkustajien järjestelmälliset tarkastukset ja uusien rajatarkastusjärjestelmien pakollinen käyttö ovat johtaneet valvontajärjestelyn muuttumiseen, tämä infrastruktuuri ei pian enää mahdollista kohtuullista liikennevirtaa.

Näin ollen Slovenian tasavalta pyytää Euroopan komissiota myöntämään lisärahoitusta soveltuvien muutosten tekemiseksi infrastruktuuriin ottaen huomioon monivuotiseen rahoituskehykseen 2014–2020 sisältyvät rajoitukset, jotka koskevat investointien rahoittamista sellaisten rajanylityspaikkojen infrastruktuuriin, jotka ovat EU:n väliaikaisia sisärajoja. Ulkorajavalvonta on kaikkien EU:n jäsenvaltioiden yhteinen etu, ja rajanylitystietojärjestelmän perustamisen jälkeen Slovenian tasavalta ei voi olla vastuussa eikä tule vastaamaan mahdollisesta odotusaikojen pitkittymisestä Schengen-alueen ulkorajoilla eikä pidä tätä kahdenvälisenä asiana, joka olisi ratkaistava osana sen suhteita naapurimaihin.

Kroatian lausuma

Kroatian tasavalta kannattaa tämän asetuksen tavoitetta, koska sen on määrä osaltaan vahvistaa ja pitää yllä suotuisaa turvallisuustilannetta koko Euroopan unionin alueella. Edellytyksenä tälle on muun muassa se, että ulkorajoja valvotaan nykyistä paremmin ja toimivammin.

Tätä tavoitetta olisi pidettävä mitä suurimmassa määrin Euroopan unionin kansalaisten etujen mukaisena, eikä Kroatian tasavalta voi hyväksyä sitä, että asetusta ei sovelleta Euroopan unionin ulkorajoilla heti sen operatiivisen soveltamisen alkaessa ja että asetuksen vaikutusta näin tarpeettomasti ja perusteetta heikennetään. On syytä korostaa, että nykyisen asetusehdotuksen voimaantulon myötä Schengenin rajasäännösten 6 artiklan 1 kohdan voimassa olevien määräysten ja Kroatian tasavallan liittymissopimuksen voimassa olevien määräysten, jotka kuuluvat olennaisena osana unionin säännöstöön, täytäntöönpano keskeytettäisiin toistaiseksi. Kroatian tasavalta haluaa huomauttaa, että Euroopan komissio on jo asetusehdotuksen otsikon perusteella tarkoittanut, että asetusta pantaisiin täytäntöön nimenomaan unionin ulkorajoilla ja että kaikkia jäsenvaltioita kohdeltaisiin näin ollen yhtäläisesti.

Jos asetusta ei sovelleta yhtäläisesti Schengenin sopimuksen täysjäseniin ja niihin valtioihin, jotka ovat liittymässä Schengenin sopimukseen, kuten Kroatian tasavaltaan, asetuksen tavoite jää toissijaiseksi. Tämä merkitsisi paitsi uhkaa Euroopan unionin sisäiselle turvallisuudelle sekä terrorismin ja vakavan rikollisuuden tehokkaalle torjunnalle myös kielteisen viestin antamista Euroopan kansalaisille.

Operatiiviselta kannalta asetuksen epäyhtäläinen soveltaminen merkitsisi sitä, että kolmansien maiden kansalaisten lyhytaikaisen EU:ssa oleskelun kestoa ei voitaisi merkitä rekisteriin, koska viisumitietojärjestelmään ei olisi pääsyä rajanylitystietojärjestelmästä, eikä Schengen-viisumien voimassaoloa näin ollen voitaisi tarkistaa. Koska Kroatian tasavalta tunnustaa Schengen-viisumin yhdenvertaiseksi Kroatian viisumin kanssa, se saattaisi päästää alueelleen Schengen-maahan matkustavan henkilön, jonka viisumi ei ole voimassa, koska viisumitietojärjestelmään ei ole pääsyä rajanylitystietojärjestelmästä. Tämä puolestaan herättää kysymyksen siitä, mikä jäsenvaltio on vastuussa tällaisten henkilöiden palauttamisesta koituvista kustannuksista.

Jos asetusta ei sovelleta Kroatian tasavallassa, sen saatavilla eivät olisi myöskään muut sellaisia henkilöitä koskevat operatiiviset tiedot, jotka ylittävät usein Euroopan unionin ulkorajan ja Schengen-alueen rajan, mukaan lukien mahdolliset terroristit ja muut turvallisuuden kannalta epäilyttävät henkilöt.

Jos asetusta sovellettaisiin tällä tavalla epäyhtenäisesti, Euroopan unionin sisäistä turvallisuutta uhkaavien henkilöiden liikkuminen saattaisi suuntautua rajoille, joilla kyseistä järjestelmää ei sovelleta. Kroatian tasavallan osalta tämä merkitsisi suuntautumista noin 1350 kilometrin pituiselle Euroopan unionin ulkorajalle. Olisi otettava huomioon myös kolmannet maat, joissa suvaitsemattomuus, radikalismi ja väkivaltaiset ääriliikkeet lisääntyvät ja joissa tällaista suuntausta vahvistavat sota-alueilta kotimaihinsa palaavat, terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat. Tämä lisää myös terrorismin riskiä Kroatian tasavallassa.

Asetuksen epäyhtenäisellä soveltamisella olisi myös vakavia vaikutuksia rajatylittävän liikenteen kulkuun: käyttöön otettujen järjestelmällisten tarkastusten lisäksi matkustusasiakirjojen käsittelyyn kuluisi enemmän aikaa, koska se tehtäisiin manuaalisesti eikä automaattisesti. Tämän myötä rajavartijat eivät välttämättä pystyisi tekemään matkustajille asianmukaista turvallisuusprofilointia.

Näiden seikkojen perusteella Kroatian tasavalta jäsenvaltiona, jolla on pitkä ulkoraja, on erittäin kiinnostunut löytämään tavan soveltaa tätä asetusta kaikilla Euroopan unionin ulkorajoilla heti sen hyväksymisestä lähtien, jotta asetuksen tavoite saavutettaisiin mahdollisimman täysimääräisesti.
